

DIHOTOMNI KLJUČ ZA DOLOČANJE DREVESNIH VRST PO LUBJU

Namen in cilji

Dihotomni ključ je pripomoček za določanje organizmov. Sestavljen je iz zaporedja kratkih opisov določevalnih znakov, pri katerem sta na vsakih stopnji opisani dve možnosti. Izberemo tisto, katere opis najbolj ustreza določevanemu osebkju. S pomočjo dihotomnih ključev lahko zelo hitro in precej zanesljivo določimo različne osebkje po njihovih lastnostih. Otroci se običajno s prvimi določevalnimi ključi srečajo v osnovni šoli v okviru naravoslovnih predmetov že v prvi triadi. Obstaja kar precej določevalnih ključev za prepoznavanje dreves po listih, poganjkih in plodovih, mnogo manj pa je ključev za določevanje po lubju, zato smo se odločili, da bomo pripravili ključ za prepoznavanje drevesnih vrst po lubju. Določevanje dreves po lubju je možno tudi v obdobju ko drevesa nimajo listov ter plodov ali nam je njihova krošnja nedosegljiva, da bi jo lahko bolje preučili.

Opis postopka

Najprej smo si ogledali lokacijo, ki bi bila primerna za izvajanje tovrstne aktivnosti. Izbrali smo sedem tipičnih drevesnih vrst, ki so tesno povezane z razvojem Logarske doline, vendar pa jih najdemo tudi drugje po Sloveniji (navadna breza, navadna bukev, rdeči bor, gorski javor, navadni macesen, navadna smreka in veliki jesen). Ta drevesa smo skrbno preučevali v njihovih različnih rastišnih dobah in na različnih lokacijah. Preučili smo tudi strokovno literaturo. Ugotovili smo, da imajo lahko drevesa iste vrste v različnih obdobjih različno lubje (drugačne barve, teksture). To je predstavljalo precejšnjo oviro pri sestavljanju ključa in iskanju podobnosti in predvsem razlik po katerih bi se vrste ločile. Sprejeli smo sklep, da naredimo dihotomni ključ po značilnostih, ki so predstavljene v strokovni literaturi, na lokaciji pa poiščemo najbolj tipične predstavnike posamezne vrste, ki najbolj ustrezajo dihotomnemu ključu. Največkrat so bila to drevesa srednje starosti.

Pripravili smo skripto, ki je na vsakem koraku podkrepljena z dodatnim slikovnim gradivom. Trudili smo se uporabljati čim enostavnejšo in čim bolj razumljivo terminologijo, da bi ključ lahko uporabljali mlajši otroci. Pripravili smo tudi interaktivno verzijo ključa, ki je preko QR kod dostopna na spletu in jo lahko uporabljajo tudi drugi obiskovalci, ki na Rinkovo pot zaidejo brez spremstva vodiča. V ta namen smo ob drevesih postavili majhne tablice z logotipom pajka Rinka in ustrezno QR kodo z navodili.

Dihotomni ključ je primeren za določanje srednje starih dreves kjerkoli po Sloveniji, še posebej pa je izdelan za območje okrog Olcarske bajte na Rinkovi učni poti.

Rezultati

Ključ je dostopen na povezavi www.pef.uni-lj.si/pkp-naravi-naproti.html

»Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 1. razvojne prioritete »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti« ter prednostne usmeritve 1.3: »Štipendijske sheme«, v okviru potrjene operacije »Po kreativni poti do praktičnega znanja«.